

Lausuntopyyntö STM 2015

1. Vastaajatahon virallinen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Tampereen kaupunki

2. Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Tuukka Salkoaho

3. Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Vastaajien määrä: 1

Nimi	Asema organisaatiossa	Matkapuhelin	Sähköposti
Juha Yli-Rajala	konsernijohtaja	0407436356	juha.yli-rajala@tampere.fi

4. Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimitilimessä

Vastaajien määrä: 1

18.01.2016

5. Toimielimen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Tampereen kaupunginvaltuusto

6. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

7. Kunta numero tilastokeskuksen luokituksessa

Vastaajien määrä: 1

	Kunta numero tilastokeskuksen luokituksessa
005 Alajärvi	0
020 Akaa	0
005 Alajärvi	0
009 Alavieska	0
010 Alavus	0
016 Asikkala	0
018 Askola	0
019 Aura	0
035 Brändö	0
043 Eckerö	0
046 Enonkoski	0
047 Enontekiö	0
049 Espoo	0
050 Eura	0
051 Eurajoki	0
052 Evijärvi	0
060 Finström	0
061 Forssa	0
062 Föglö	0
065 Geta	0
069 Haapajärvi	0
071 Haapavesi	0
072 Hailuoto	0
074 Halsua	0
075 Hamina	0
076 Hammarland	0
077 Hankasalmi	0
078 Hanko	0
079 Harjavalta	0
081 Hartola	0
082 Hattula	0
086 Hausjärvi	0
111 Heinola	0
090 Heinävesi	0
091 Helsinki	0
097 Hirvensalmi	0
098 Hollola	0
099 Honkajoki	0
102 Huittinen	0
103 Humppila	0
105 Hyrynsalmi	0
106 Hyvinkää	0
283 Hämeenkoski	0
108 Hämeenkyrö	0
109 Hämeenlinna	0
109 Hämeenlinna	0
139 Ii	0

140 Iisalmi	0
142 Iitti	0
143 Ikaalinen	0
145 Ilmajoki	0
146 Iloanta	0
153 Imatra	0
148 Inari	0
149 Inkoo	0
151 Isojoki	0
152 Isokyrö	0
164 Jalasjärvi	0
165 Janakkala	0
167 Joensuu	0
169 Jokioinen	0
170 Jomala	0
171 Joroinen	0
172 Joutsa	0
174 Juankoski	0
176 Juuka	0
177 Juupajoki	0
178 Juva	0
179 Jyväskylä	0
181 Jämijärvi	0
182 Jämsä	0
186 Järvenpää	0
202 Kaarina	0
204 Kaavi	0
205 Kajaani	0
208 Kalajoki	0
211 Kangasala	0
213 Kangasniemi	0
214 Kankaanpää	0
216 Kannonkoski	0
217 Kannus	0
218 Karijoki	0
224 Karkkila	0
226 Karstula	0
230 Karvia	0
231 Kaskinen	0
232 Kauhajoki	0
233 Kauhava	0
235 Kauniainen	0
236 Kaustinen	0
239 Keitele	0
240 Kemi	0
320 Kemijärvi	0
241 Keminmaa	0
322 Kemiönsaari	0
244 Kempele	0
245 Kerava	0
249 Keuruu	0

250 Kihniö	0
256 Kinnula	0
257 Kirkkonummi	0
260 Kitee	0
261 Kittilä	0
263 Kiuruvesi	0
265 Kivijärvi	0
272 Kokkola	0
271 Kokemäki	0
272 Kokkola	0
273 Kolari	0
275 Konnevesi	0
276 Kontiolahti	0
280 Korsnäs	0
284 Koski TI	0
285 Kotka	0
286 Kouvola	0
286 Kouvola	0
287 Kristiinankaupunki	0
288 Kruunupyy	0
290 Kuhmo	0
291 Kuhmoinen	0
295 Kumlinge	0
297 Kuopio	0
300 Kuortane	0
301 Kurikka	0
301 Kurikka	0
304 Kustavi	0
305 Kuusamo	0
312 Kyyjärvi	0
316 Kärkölä	0
317 Kärsämäki	0
318 Kökar	0
319 Köyliö	0
398 Lahti	0
399 Laihia	0
400 Laitila	0
407 Lapinjärvi	0
402 Lapinlahti	0
403 Lappajärvi	0
405 Lappeenranta	0
408 Lapua	0
410 Laukaa	0
416 Lemi	0
417 Lemland	0
418 Lempäälä	0
420 Leppävirta	0
421 Lestijärvi	0
422 Lieksa	0
423 Lieto	0
425 Liminka	0

426 Liperi	0
444 Lohja	0
430 Loimaa	0
430 Loimaa	0
433 Loppi	0
434 Loviisa	0
435 Luhanka	0
436 Lumijoki	0
438 Lumparland	0
440 Luoto	0
441 Luumäki	0
442 Luvia	0
475 Maalahti	0
444 Lohja	0
478 Maarianhamina	0
480 Marttila	0
481 Masku	0
483 Merijärvi	0
484 Merikarvia	0
489 Miehikkälä	0
481 Masku	0
491 Mikkeli	0
494 Muhos	0
495 Multia	0
498 Muonio	0
499 Mustasaari	0
500 Muurame	0
503 Mynämäki	0
504 Myrskylä	0
505 Mäntsälä	0
508 Mänttä-Vilppula	0
507 Mäntyharju	0
529 Naantali	0
531 Nakkila	0
532 Nastola	0
508 Mänttä-Vilppula	0
529 Naantali	0
535 Nivala	0
536 Nokia	0
538 Nousiainen	0
541 Nurmes	0
543 Nurmijärvi	0
545 Närpiö	0
560 Orimattila	0
561 Oripää	0
562 Orivesi	0
563 Oulainen	0
564 Oulu	0
309 Outokumpu	0
576 Padasjoki	0
577 Paimio	0

564 Oulu	0
578 Paltamo	0
445 Parainen	0
580 Parikkala	0
581 Parkano	0
599 Pedersören kunta	0
583 Pelkosenniemi	0
854 Pello	0
584 Perho	0
588 Pertunmaa	0
592 Petäjavesi	0
593 Pieksämäki	0
595 Pielavesi	0
598 Pietarsaari	0
601 Pihtipudas	0
604 Pirkkala	0
607 Polvijärvi	0
608 Pomarkku	0
609 Pori	0
611 Pornainen	0
638 Porvoo	0
614 Posio	0
615 Pudasjärvi	0
616 Pukkila	0
619 Punkalaidun	0
620 Puolanka	0
623 Puumala	0
624 Pyhtää	0
625 Pyhäjoki	0
626 Pyhäjärvi	0
630 Pyhäntä	0
631 Pyhäranta	0
635 Pälkäne	0
636 Pöytyä	0
636 Pöytyä	0
678 Raabe	0
710 Raasepori	0
680 Raisio	0
681 Rantasalmi	0
683 Ranua	0
684 Rauma	0
684 Rauma	0
686 Rautalampi	0
687 Rautavaara	0
689 Rautjärvi	0
691 Reisjärvi	0
694 Riihimäki	0
697 Ristijärvi	0
698 Rovaniemi	0
700 Ruokolahti	0
702 Ruovesi	0

704 Rusko	0
704 Rusko	0
707 Rääkkylä	0
729 Saarijärvi	0
732 Salla	0
734 Salo	0
736 Saltvik	0
790 Sastamala	0
738 Sauvo	0
739 Savitaipale	0
740 Savonlinna	0
740 Savonlinna	0
742 Savukoski	0
743 Seinäjoki	0
743 Seinäjoki	0
746 Sievi	0
747 Siikainen	0
748 Siikajoki	0
791 Siikalatva	0
749 Siilinjärvi	0
751 Simo	0
753 Sipoo	0
755 Siuntio	0
758 Sodankylä	0
759 Soini	0
761 Somero	0
762 Sonkajärvi	0
765 Sotkamo	0
766 Sottunga	0
768 Sulkava	0
771 Sund	0
777 Suomussalmi	0
778 Suonenjoki	0
781 Sysmä	0
783 Säkylä	0
831 Taipalsaari	0
832 Taivalkoski	0
833 Taivassalo	0
834 Tammela	0
837 Tampere	1
844 Tervo	0
845 Tervola	0
846 Teuva	0
848 Tohmajärvi	0
849 Toholampi	0
850 Toivakka	0
851 Tornio	0
853 Turku	0
857 Tuusniemi	0
858 Tuusula	0
859 Tyrnävä	0

886 Ulvila	0
887 Urjala	0
889 Utajärvi	0
890 Utsjoki	0
892 Uurainen	0
893 Uusikaarlepyy	0
895 Uusikaupunki	0
785 Vaala	0
905 Vaasa	0
908 Valkeakoski	0
911 Valtimo	0
092 Vantaa	0
915 Varkaus	0
918 Vehmaa	0
921 Vesanto	0
922 Vesilahti	0
924 Veteli	0
925 Vieremä	0
927 Vihti	0
931 Viitasaari	0
934 Vimpeli	0
935 Virolahti	0
936 Virrat	0
941 Vårdö	0
946 Vöyri	0
976 Ylitornio	0
977 Ylivieska	0
980 Ylöjärvi	0
981 Ypäjä	0
989 Ähtäri	0
992 Äänekoski	0

8. 1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Vastaajien määrä: 1

9. 2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Vastaajien määrä: 1

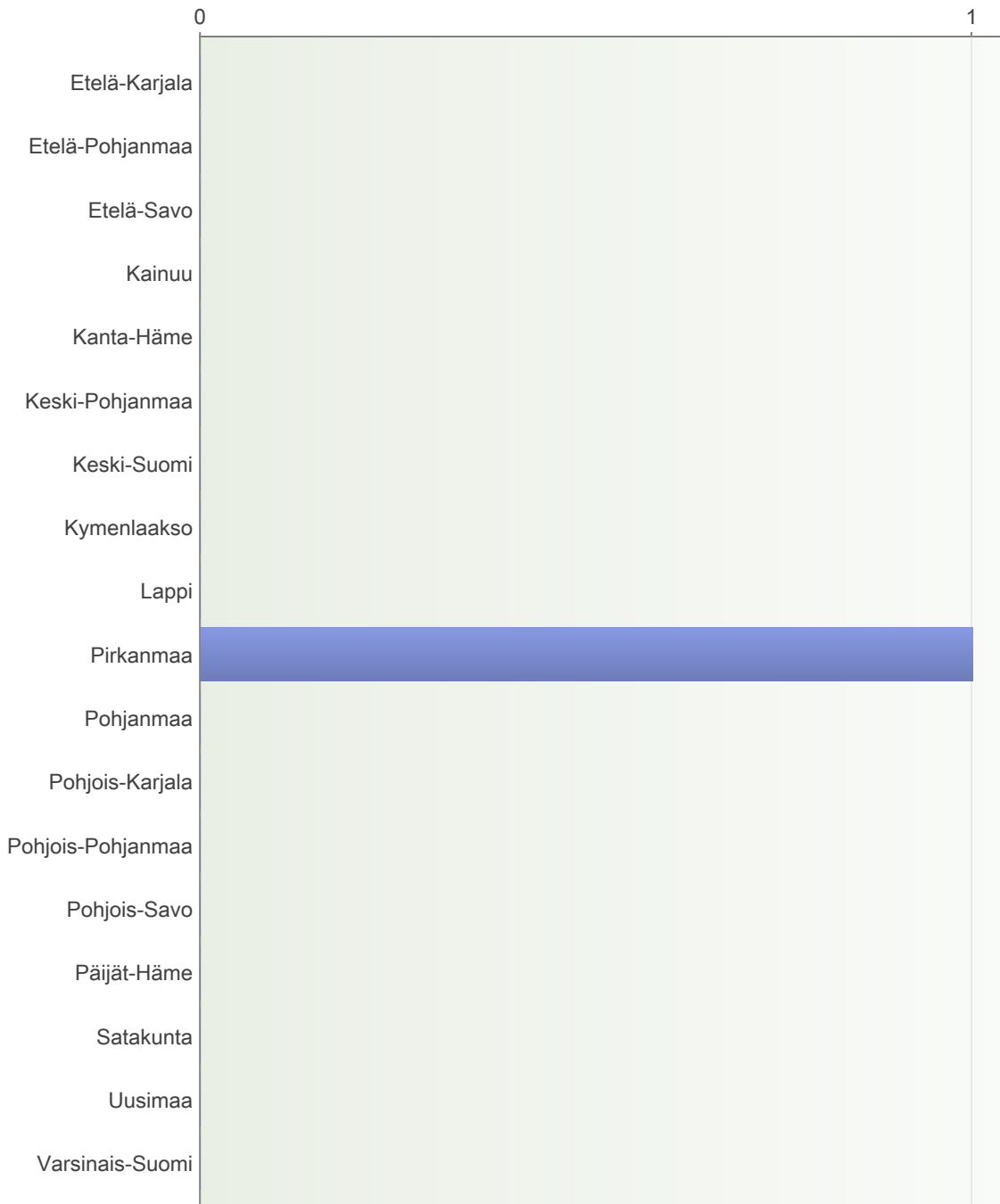
- Nykyisen maakuntajaon pohjalta tehtävä uudistus ei vastaa kaikilta osin sote-uudistukselle asetettuihin tavoitteisiin. Useiden asiantuntijalausuntojen perusteella sote-itsehallintoalueiden enimmäismäärä olisi voinut olla 12. Tällöin jokaiselle itsehallintoalueelle olisi tullut riittävä väestöpohja, sote-infrastruktuuri ja taloudellinen kantokyky siten, että ne olisivat itse pystyneet järjestämään alueensa asukkaille kattavat sosiaali- ja terveyspalvelut. Tämä aluejako olisi ollut sovellettavissa nykyistä maakuntajakoa paremmin valtion aluehallinnon perusteeksi.

Nykyiseen maakuntajakoon pohjautuva ratkaisu johtaa myös siihen, että osassa itsehallintoalueista oma päätäntävalta jää rajalliseksi. Tasapainoisen aluekehityksen näkökulmasta olisi tarkoituksenmukaista, että kullakin alueella olisi edellytykset itsenäiseen edunvalvontaan ja aluekehittämiseen. Lisäksi osassa maata kunnat ja uudet itsehallintoalueet ovat väestömäärällisesti kovin lähellä toisiaan.

Suurten kaupunkien näkökulmasta uudistus ei tuota lisäarvoa. Suurilla kaupungeilla ja kaupunkiseuduilla on jo nykyisellään edellytykset ja kyky toteuttaa itse itsehallintoalueille siirrettäväksi suunnitellut toiminnot. Mikäli uudistuksessa yhteydessä ei kyetä ottamaan huomioon suurten kaupunkien ja kaupunkiseutujen erityisasemaa, ovat sen vaikutukset erittäin haitalliset Suomen kilpailukyvyille.

10. 3. Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille: Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Vastaajien määrä: 1

11. 4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

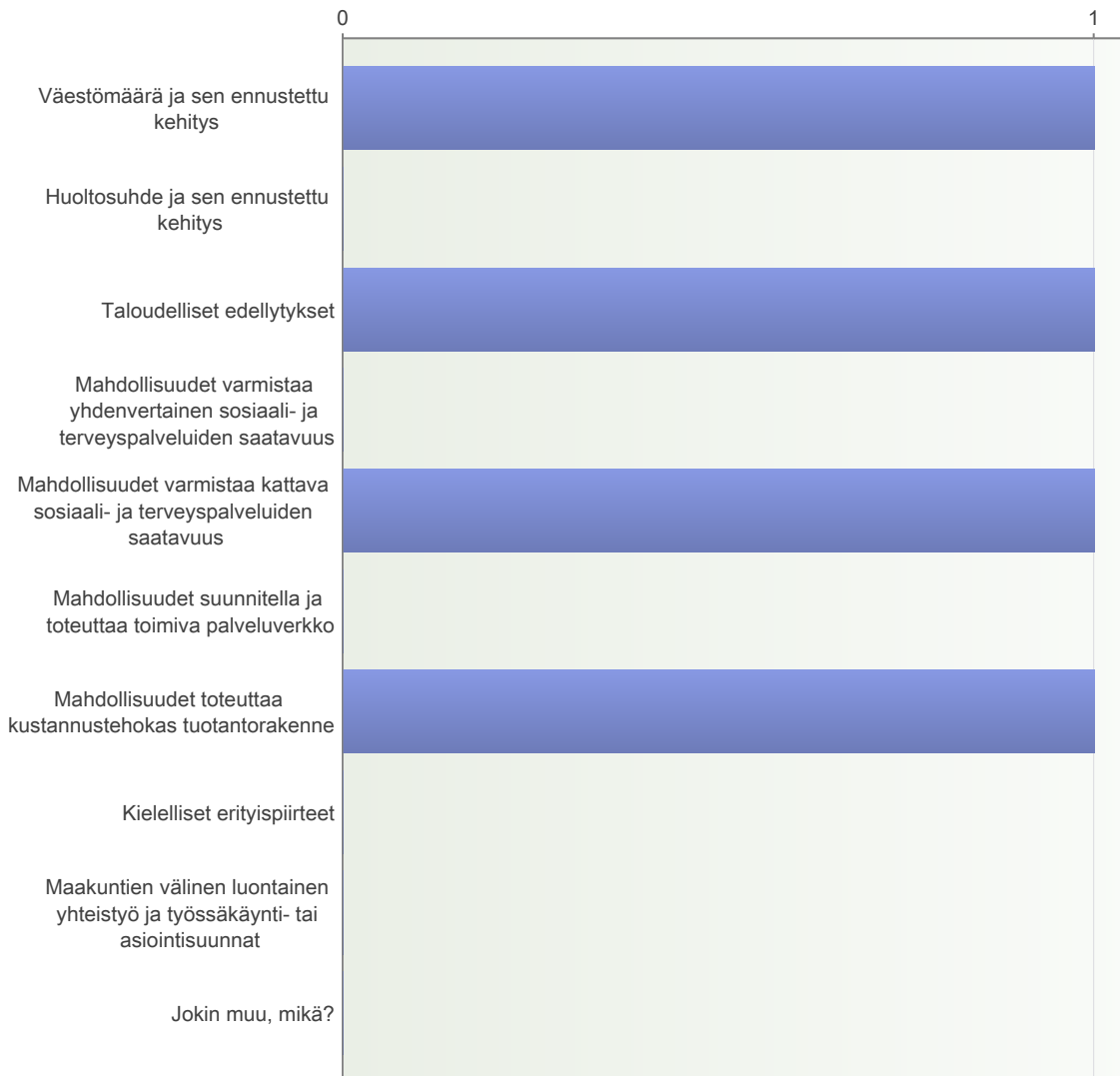
12. 5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Vastaajien määrä: 1

- Ratkaisu on epälooginen suhteessa hallinnon selkeyttämistavoitteisiin ja toimintojen keskittämiseen tehtäviltään ja toimivallaltaan selkeille itsehallintoalueille. Tämän tavoitteen toteutumista olisi tukenut alueiden pienempi määrä.

13. 6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia

Vastaajien määrä: 1

14. 7. Itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Vastaajien määrä: 1

- Nykyisen Tays-erva-alueen (Pirkanmaa, Kanta-Häme, Päijät-Häme, Etelä-Pohjanmaa) lisäksi Satakunta ja Keski-Suomi ovat luontaisia erikoissairaanhoidon yhteistyökumppaneita Pirkanmaalle. Toimivan alueellisen yhteistyön näkökulmasta on tärkeää, että sairaala- ja päivystystoiminta suunnitellaan koko alueella tarkoituksenmukaiseksi. Seinäjoen ja Päijät-Hämeen keskussairaaloiden säilyminen uudistuksen yhteydessä täyden päivystyksen sairaaloina on kokonaisuuden kannalta perusteltua. Samoin Kanta-Hämeen keskussairaalassa on tarkoituksenmukaista säilyttää vahva päivystyksellinen valmius. Sosiaali- ja terveydenhuollon alueellisen yhteistyön näkökulmasta on myös tärkeää, että uudistuksen jälkeenkin nykyinen Kanta-Hämeen alue muodostaa oman sote- ja aluehallintokokonaisuuden.

Pirkanmaan kokonaisuutta rakennettaessa on toiminnallisesti perusteltua, että Jämsä, Kuhmoinen ja Punkalaidun kuuluvat Pirkanmaan kokonaisuuteen.

Tampereen kaupungin kehityksen ja elinvoiman vahvistamisen näkökulmasta keskiössä on jatkossakin kansallinen ja kansainvälinen suurten kaupunkien innovaatio- ja tapahtumayhteistyö sekä Tampereen ja Helsingin välisen kasvukäytävän yhteinen kehittäminen.

15. 8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Vastaajien määrä: 1

16. 9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

17. 10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Vastaajien määrä: 1

- Valtion keskus- ja aluehallinnon tehtävät on tarkoituksenmukaista arvioida kokonaisuudessaan ja luoda myös tältä osin kestävä, tulevaisuuden haasteisiin vastaava rakenne. Lisäksi pelastustoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa tiiviissä yhteistyössä toimivan Hätäkeskuslaitoksen alueellinen ja hallinnollinen asemoituminen on selvitettävä uudelleen niin että se jatkossa tukee uusia hallintorakenteita.

Suuret kaupungit ja kaupunkiseudut edustavat vähintään kahta kolmasosaa omien alueidensa volyymeistä. Suurten kaupunkien ja kaupunkiseutujen erityisasema, rooli ja kaupunkispesifit piirteet tulee ottaa vahvasti huomioon itsehallintoalueiden muodostamisessa ja toiminnassa.

Valmistelun yhteydessä on selvitettävä tarve kaupunkiseutuja koskevalle eriytetulle lainsäädännölle. Suurten kaupunkien ja kaupunkiseutujen merkitys on lisäksi huomioitava erityiskysymyksenä parlamentaarisessa Tulevaisuuden kunta -valmistelussa.

Hallitus on ilmoittanut selvittävänsä maakuntaliitoilta ja valtion aluehallinnolta itsehallintoalueille siirtyviä tehtäviä. Samassa yhteydessä on tarkoituksenmukaista selvittää mahdollisuudet turvata ja vahvistaa suurten kaupunkien ja kaupunkiseutujen roolia elinvoiman vahvistamisessa ja kaupunkispesifien haasteiden ratkaisemisessa. Kaupunkiseuduilla on resursseja ja kykyä tarjota ratkaisuja, jotka hyödyttävät koko Suomea. Kaupunkiseutujen elinvoimaroolin kannalta on olennaista, että kaupungit ja kaupunkiseudut vastaavat itse muun muassa elinkeinojen edistämiseen ja työllisyyteen, toisen asteen koulutukseen, maankäyttöön, asumiseen ja liikenteeseen (ml. joukkoliikenne) liittyvistä tehtävistä. Suurilla kaupungeilla on myös edellytykset ottaa vastaan nykyisen maakuntahallinnon ja aluehallinnon tehtäviä.

Suurilla kaupungeilla ja kaupunkiseuduilla tulisi olla myös erityisrooli kokeilualueena tai -alustana kansallisesti merkittävissä kasvun ja kilpailukyvyn uusissa avauksissa, normien ja velvoitteiden purun yhteydessä ja erityisesti urbaaneihin erityistekijöihin liittyvissä asioissa.

18. 11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntiin jäävien tehtävien välinen yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä?

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ja terveysongelmien ehkäisy halutaan pitää kansallisen sosiaali- ja terveystieteiden keskeisenä tavoitteena, on valtion huolehdittava siitä, että kunnilla on myös tosiasialliset edellytykset suorittaa tehtävästä. Kunnille on luotava kannusteet tehtävän hoitamiseen. Valtion on osallistuttava valtionosuusjärjestelmän kautta niihin kustannuksiin, jotka kunnille muodostuvat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä.

Poikkihallinnollinen yhteistyö itsehallintoalueen, kuntiin jäävien toimialojen sekä kansalaisjärjestöjen ja elinkeinoelämän välillä on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannalta jatkossa avainasemassa. Yhteistyö on systematisoitava alusta lähtien siten, että alueille luodaan toimivat yhteistyörakenteet, jotka mahdollistavat yhteistyön eri hallinnon alojen välillä ja elämäntapa- ja elämäntapajärjestelmien toteutumisen.

Uudistus ei saa aiheuttaa ongelmia kuntalaisille. Julkisen vallan on kyettävä toimimaan myös jatkossa yhtenä kokonaisuutena. Jatkossa on panostettava myös kuntien ja itsehallintoalueen yhteisiin digitaalisiin ratkaisuihin.

19. 12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Suurten kaupunkien ja kaupunkiseutujen merkitys Suomen kilpailukyvyllä on keskeinen. Suurten kaupunkien ja kaupunkiseutujen suhteellinen merkitys on kasvanut tasaisesti 2000-luvun aikana, ja tulee kasvamaan edelleen kaupungistumisen ja sitä tukevan talouden rakennemuutoksen seurauksena. Suomen suurimmat kaupungit ovat väestömäärältään suurempia kuin valtaosa kaavailuista itsehallintoalueista. Esimerkiksi Tampereen kaupunki on asukasluvultaan suurempi kuin 12 maakuntaa.

Suunnitellussa laajuudessa toteutettuna uudistus luo suurten kaupunkien kehitykselle huomattavasti enemmän uhkakuvia kuin mahdollisuuksia. Yksi ja yhtenäinen malli ei ole toimiva koko maassa, vaan itsehallintoalueiden sisällä tarvitaan joustavuutta, toimivaa työnjakoa ja liikkumavaraa erilaisille hallintoratkaisuille tehtävien hoidon suhteen. Laajat toimivallan siirrot itsehallintoaluille vievät pohjan suurten kaupunkien, kaupunkiseutujen ja kasvukäytävien omiin vahvuuksiin perustuvalta kilpailukyyn parantamiselta ja elinvoiman kehittämiseltä. Suurten kaupunkien ja kaupunkiseutujen erityisasema, rooli ja kaupunkispesifit erityispiirteet tulee ottaa itsehallintoalueiden muodostamiseen liittyvässä valmistelussa nykyistä selvästi paremmin huomioon. Yksi ratkaisumalli on se, että valittu joukko suuria kaupunkiseutuja saisi erityisaseman itsehallintoalueita muodostettaessa, ja niihin sovellettaisiin alueellisesti eriytettyä lainsäädäntöä. Suuret kaupungit tai kaupunkiseudut huolehtisivat ainakin osasta itsehallintoalueyksiköille asetettavista tehtävistä. Lisäksi suuret kaupungit säilyttäisivät nykyiset yleisen toimialan mukaiset tehtävät omalla alueellaan.

20. 13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Tulevalla rahoitusmallilla ja valtionosuusjärjestelmän muutoksilla on ratkaiseva merkitys kuntien tuleviin toimintamahdollisuuksiin. Koska kunnat huolehtivat jatkossakin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen ohella merkittävästä määrästä perusoikeudellisia tehtäviä (mm. varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus), on niiden hoitamisen edellytykset turvattava kannustavan rahoitusratkaisun avulla. Myös perustuslain rahoitusperiaate edellyttää, että kunnille turvataan riittävät voimavarat niille jäävien tehtävien hoitamiseksi.

Kuntien rooliksi on kaavailtu elinvoimakunnan roolia. Tämän roolin kannalta on olennaista, että kunnilta ei siirretä elinvoimaan vahvistamiseen liittyviä tehtäviä ja että elinvoiman kehittämiseen kannustava yhteisöveron tuotto säilyy kunnilla.

Valtionosuuksien laskennallisissa perusteissa ja järjestelmän sisällä tehtävissä muutoksissa on muutosten yhteydessä otettava huomioon myös kaupunkispesifit erityispiirteet. Tämä tarkoittaa muun muassa sellaisten urbaanien erityistekijöiden huomioimista, jotka liittyvät työllisyyteen, maahanmuuttoon, segregaatioon ja asumiseen.

Kuntien tulevien toimintamahdollisuuksien kannalta keskeisimmässä kysymyksessä kunnat onkin kutsuttava laajasti mukaan uudistuksen suunnitteluun. Valmistelussa on noudatettava hyvän hallinnon perusteiden mukaista avointa ja osallistavaa tapaa. Kuntien tulee saada lausua asukkaidensa puolesta rahoitusratkaisusta sen varmistamiseksi, että kokonaisveroaste ei hallituksen lupauksen mukaisesti nouse.

Toimivan rahoitusmallin ohella kriittiseksi kysymykseksi kuntien toimintaedellytysten näkökulmasta nousee kuntien ja kuntayhtymien omistuksessa olevien sote-kiinteistöjen tulevaisuus ja oikeudenmukainen arvostaminen. Valmistelussa on selvitettävä myös tukipalveluiden osalta malli, jossa itsehallintoalue turvaisi ensisijaisesti kuntien olemassa oleviin tukipalveluihin esimerkiksi hankintojen, toimitilojen ja ateriapalvelujen osalta. Näin välttäisiin päällekkäisten toimintojen rakentamiselta. Kaiken kaikkiaan tulee varmistaa, että

itsehallintoalueista ei muodostu kuntien yleisen toimialan kanssa kilpailevia monitoimialaisia laajoja konserneja. Itsehallintoalueiden tehtävät tulee määritellä yksiselitteisesti ja niin, että itsehallintoalueet keskittyvät perustehtäviensä hoitamiseen.